

révélateur Ilford ID-11 - 18 à 24 °C

Adox Silvermax-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15
ID-11 1+1	14.00	12.15	11.30	11.00	10.00

Adox CHS-100-II

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.30	06.30	06.15	05.45	05.15
ID-11 1+1	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15

Agfa APX-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15
ID-11 1+1	15.15	13.30	12.45	12.00	11.00

Agfa APX-400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	13.45	12.00	11.30	10.45	09.45
ID-11 1+1	19.30	17.15	16.15	15.15	14.00
ID-11 1+3	34.00	30.00	28.15	26.30	24.00

Agfaphoto APX-100-New

EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	09.45	08.30	08.00	07.30	07.00
ID-11 1+3	20.00	17.30	16.30	15.30	14.00

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15
ID-11 1+1	13.00	11.30	11.00	10.15	09.15
ID-11 1+3	23.45	21.00	19.45	18.30	17.00

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+1	17.30	15.30	14.45	13.45	12.30

Agfaphoto APX-400-New

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.45	09.30	09.00	08.30	07.45
ID-11 1+1	18.45	16.30	15.30	14.45	13.15
ID-11 1+3	29.00	25.30	24.00	22.30	20.30

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	14.45	13.00	12.15	11.30	10.30
ID-11 1+1	23.15	20.30	19.30	18.15	16.30

Ars-Imago Imago-320

EI 320/26°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	13.00	11.30	11.00	10.15	09.15

Bergger BRF400-Plus

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 1+1	12.45	11.00	10.15	09.30	08.00

Bergger Pancro400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	-	09.00	08.20	07.40	06.30
ID-11 1+1	-	17.00	15.45	14.30	12.15

Foma Fomapan-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+3	18.15	16.00	15.15	14.15	13.00

Foma Fomapan-200

EI 160/23°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	06.15	05.30	05.15	05.00	04.30
ID-11 1+1	09.15	08.00	07.45	07.15	06.30
ID-11 1+3	14.15	12.30	11.45	11.00	10.00

Foma Fomapan-400

EI 250/25°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	09.15	08.00	07.45	07.15	06.30
ID-11 1+1	14.45	13.00	12.15	11.30	10.30
ID-11 1+3	25.00	22.00	20.45	19.30	17.45

Fuji SS-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	06.15	05.30	05.00	04.30	03.45

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.00	06.00	05.45	05.00	04.15

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.00	08.30	08.00	07.15	06.00

Fuji Acros-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	06.45	06.30	05.45	04.45
ID-11 1+1	12.30	10.00	09.15	08.15	06.45

Fuji Neopan-400

EI 250/25°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	06.30	06.00	05.30	04.15

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.30	07.00	06.15	05.30
ID-11 1+1	10.45	09.30	09.15	08.30	07.30
ID-11 1+3	17.00	15.00	14.15	13.15	12.00

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	09.30	08.30	08.00	07.30	06.45
ID-11 1+1	15.00	13.00	12.15	11.30	09.45

EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	14.00	13.30	12.30	11.00	09.45

Fuji Neopan-1600

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	05.15	04.30	04.15	04.00	03.15

EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.45	06.30	06.00	05.45	04.30
ID-11 1+1	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+3	17.00	15.00	14.15	13.15	12.00

Harman Kentmere-100

EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	09.45	08.30	08.00	07.30	07.00
ID-11 1+3	20.00	17.30	16.30	15.30	14.00
EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15
ID-11 1+1	13.00	11.30	11.00	10.15	09.15
ID-11 1+3	23.45	21.00	19.45	18.30	17.00
EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+1	17.30	15.30	14.45	13.45	12.30

Harman Kentmere-400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.45	09.30	09.00	08.30	07.45
ID-11 1+1	18.45	16.30	15.30	14.45	13.15
ID-11 1+3	29.00	25.30	24.00	22.30	20.30
EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	14.45	13.00	12.15	11.30	10.30
ID-11 1+1	23.15	20.30	19.30	18.15	16.30

Ilford PAN-F

EI 12/12°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	04.45	04.00	03.45	03.45	03.15
EI 25/15°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	05.15	04.30	04.15	04.00	03.45
ID-11 1+1	07.00	06.00	05.45	05.30	05.00
ID-11 1+3	14.15	12.30	11.45	11.00	10.00
EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.30	06.30	06.15	05.45	05.15
ID-11 1+1	09.45	08.30	08.00	07.30	07.00
ID-11 1+3	17.00	15.00	14.15	13.15	12.00

Ilford FP4

EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.30	06.30	06.15	05.45	05.15
ID-11 1+1	09.15	08.00	07.45	07.15	06.30
ID-11 1+3	19.15	17.00	16.00	15.00	13.45
EI 125/22°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	09.45	08.30	08.00	07.30	07.00
ID-11 1+1	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+3	22.45	20.00	19.00	17.45	16.00
EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+1	17.00	15.00	14.15	13.15	12.00

Ilford HP5

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.30	07.30	07.15	06.45	06.00
ID-11 1+1	14.45	13.00	12.15	11.30	10.30
ID-11 1+3	22.45	20.00	19.00	17.45	16.00
EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.00	10.30	10.00	09.15	08.30
ID-11 1+1	18.45	16.30	15.30	14.45	13.15
EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	16.00	14.00	13.15	12.30	11.15

Ilford Pan-100

EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.00	06.00	05.45	05.30	05.00
ID-11 1+1	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+3	16.00	14.00	13.15	12.30	11.15
EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+3	18.15	16.00	15.15	14.15	13.00

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15
ID-11 1+1	17.00	15.00	14.15	13.15	12.00

Ilford Pan-400

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.00	06.00	05.45	05.30	05.00
ID-11 1+1	13.45	12.00	11.30	10.45	09.45
ID-11 1+3	20.30	18.00	17.00	16.00	14.30

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	14.45	13.00	12.15	11.30	10.30
ID-11 1+3	22.45	20.00	19.00	17.45	16.00

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+1	18.15	16.00	15.15	14.15	13.00

EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	16.00	14.00	13.15	12.30	11.15

Ilford Delta-100

EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+3	17.00	15.00	14.15	13.15	12.00

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	09.45	08.30	08.00	07.30	07.00
ID-11 1+1	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+3	22.45	20.00	19.00	17.45	16.00

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.00	10.30	10.00	09.15	08.30
ID-11 1+1	14.45	13.00	12.15	11.30	10.30

Ilford Delta-400

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.30
ID-11 1+1	11.15	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+3	20.30	18.00	17.00	16.15	14.00
EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.30	09.30	09.15	08.45	08.00
ID-11 1+1	15.30	14.00	13.30	12.45	11.30
ID-11 1+3	-	-	-	-	19.30
EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	13.00	11.30	11.00	10.15	09.00
ID-11 1+1	19.30	17.30	16.45	15.45	14.00
EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	16.15	14.30	14.00	13.15	11.30
ID-11 1+1	-	-	-	-	18.00
EI 3200/36°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	21.30	19.00	18.15	17.00	15.00

Ilford Delta-3200

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.45	07.00	06.45	06.30	06.00
EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.45	08.00	07.45	07.45	07.00
EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.30	09.30	09.15	08.45	08.00
EI 3200/36°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	11.30	10.30	10.15	09.45	09.00
EI 6400/39°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	14.15	13.00	12.30	12.00	11.00
EI 12500/42°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	19.00	17.00	16.15	15.30	13.30

Ilford SFX-200

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00
ID-11 1+1	19.15	17.00	16.00	15.00	13.45
EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	16.00	14.00	13.15	12.30	11.15
EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	20.30	18.00	17.00	16.00	14.30

Kodak 125PX

EI 125/22°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	06.30	05.30	05.00	04.30	04.00
ID-11 1+1	10.00	08.30	07.45	07.15	06.00

Kodak 320TXP

EI 320/26°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.00	09.00	08.15	07.30	06.30
ID-11 1+1	14.15	12.45	11.45	10.45	09.15

Kodak 400TX

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	06.45	06.15	05.30	04.45
ID-11 1+1	10.45	09.45	09.00	08.30	07.45
EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.00	08.00	07.15	06.30	04.45
ID-11 1+1	12.45	11.15	10.45	10.00	09.00
EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	11.15	09.30	12.30	11.45	06.30
ID-11 1+1	14.45	13.15	12.30	11.45	10.45
EI 3200/36°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+1	18.15	16.00	15.15	14.15	13.00

Kodak TMAX-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.30	06.30	05.30	05.00	04.15
ID-11 1+1	11.00	09.30	08.30	07.30	06.15
ID-11 1+3	-	17.00	15.30	14.30	12.30

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	06.30	06.00	05.30	04.15

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.00	08.15	07.45	07.00	05.30

Kodak TMAX-400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.15	07.30	06.45	06.15	05.30
ID-11 1+1	11.15	10.15	09.30	09.00	08.00

EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.45	09.15	08.45	08.15	07.00

Kodak TMAX-3200

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	13.15	10.30	09.30	08.30	07.30

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	14.00	11.30	10.30	09.30	08.30

EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00

EI 3200/36°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	16.00	14.00	13.15	12.30	11.15

EI 6400/39°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	17.30	15.30	14.45	13.45	12.30

Kodak Double-X

EI 250/25°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15

Lomo Earl-Grey-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.00	06.00	05.45	05.30	05.00
ID-11 1+1	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15

Lomo Lady-Grey-400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.30	07.30	07.15	06.45	06.00
ID-11 1+1	11.45	10.15	09.45	09.15	08.15

Lomo Orca-B&W-100

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 1+1	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45

Rollei RPX-25

EI 25/15°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 1+1	09.15	08.00	07.45	07.15	06.30

Rollei RPX-100

EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	09.45	08.30	08.00	07.30	07.00
ID-11 1+3	20.00	17.30	16.30	15.30	14.00

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15
ID-11 1+1	13.45	12.00	11.30	10.45	09.45
ID-11 1+3	23.45	21.00	19.45	18.30	17.00

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+1	17.30	15.30	14.45	13.45	12.30

Rollei RPX-400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	09.15	08.00	07.45	07.15	06.30
ID-11 1+1	16.00	14.00	13.15	12.30	11.15
ID-11 1+3	29.00	25.30	24.00	22.30	20.30

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+1	20.30	18.00	17.00	16.00	14.30

Rollei Retro-80S

EI 20/14°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15

EI 40/17°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.00	10.30	10.00	09.15	08.30

Rollei Superpan-200

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 1+1	16.00	14.00	13.15	12.30	11.15

Rollei Retro-400S

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.15	10.50	10.15	09.45	08.45

Rollei Ortho-25

EI 25/15°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.00	06.00	05.45	05.30	05.00

Ultrafine T-Grain-400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.00	06.00	05.45	05.30	05.00
ID-11 1+1	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	07.00	06.00	05.45	05.30	05.00
ID-11 1+1	11.30	10.00	09.30	09.00	08.00

EI 1600/33°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	09.15	08.00	07.45	07.15	06.30
ID-11 1+1	15.00	13.15	12.30	11.45	10.45

Ultrafine Xtreme-100

EI 50/18°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	08.00	07.00	06.45	06.15	05.45
ID-11 1+1	09.45	08.30	08.00	07.30	07.00
ID-11 1+3	20.00	17.30	16.30	15.30	14.00

EI 100/21°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.15	09.00	08.30	08.00	07.15
ID-11 1+1	13.00	11.30	11.00	10.15	09.15
ID-11 1+3	23.45	21.00	19.45	18.30	17.00

EI 200/24°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	12.30	11.00	10.30	09.45	09.00
ID-11 1+1	17.30	15.30	14.45	13.45	12.30

Ultrafine Xtreme-400

EI 400/27°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	10.45	09.30	09.00	08.30	07.45
ID-11 1+1	18.45	16.30	15.30	14.45	13.15
ID-11 1+3	29.00	25.30	24.00	22.30	20.30

EI 800/30°					
	18 °C	20 °C	21 °C	22 °C	24 °C
ID-11 pur	14.45	13.00	12.15	11.30	10.30
ID-11 1+1	23.15	20.30	19.30	18.15	16.30

pirate-photo.fr - coignet - tables de développement de films - pdf généré lundi 8 janvier 2018 à 9h28
 Les marques utilisées dans cette page sont des marques déposées appartenant à leurs fabricants respectifs
 Tables mises à jour le 29 novembre 2017

LÉGENDE :

noir : temps 20° C donnés par les fabricants

bleu : temps "pirate-photo.fr"

vert : temps autres températures que 20° C modifiés par coefficient

or : temps autres températures que 20° C donnés par les fabricants